

กฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งในสหราชอาณาจักร (The Abortion Act 1967) *

ภรภัทร ปัญญาวิช**

บทนำ

การทำแท้งยังถือเป็นความผิดอาญาในหลายประเทศ แม้ในบางประเทศจะเริ่มมีการอนุญาตให้สามารถทำแท้งได้ แต่ก็ยังเป็นเพียงในกรณีที่เป็นเหตุผลทางการแพทย์ เช่น จำเป็นต้องทำแท้งเพื่อช่วยเหลือชีวิตของหญิงผู้ตั้งครรภ์ หากพิจารณาให้ดีจะพบว่าความประสงค์ในการทำแท้งของหญิงมีสาเหตุมาจากหลายประการ ในหลาย ๆ ประเทศอาจมองข้ามและให้ความสำคัญกับความเชื่อทางศาสนามากกว่าในแง่ของผลกระทบต่อตัวหญิงผู้ตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ที่ต้องเกิดมา เช่น กรณีหญิงถูกข่มขืนกระทำชำเราซึ่งหญิงย่อมได้รับความเจ็บปวดทรมานร่างกายและจิตใจที่ต้องเสียชื่อเสียงโดยไม่ยุติธรรมอยู่แล้ว หากหญิงต้องฝืนตั้งครรภ์บุตรที่เกิดจากผู้ที่มาข่มขืนนั้นต่อไป ย่อมส่งผลกระทบต่อจิตใจของหญิงนั้นอย่างร้ายแรงได้ ซึ่งในปัจจุบันยังมีหลายประเทศที่กำหนดให้การทำแท้งเป็นความผิดตามกฎหมายขึ้นร้ายแรง หลายคนอาจจะมองว่าการที่ออกกฎหมายอย่างเข้มงวดเช่นนี้จะป้องกันการทำแท้งได้อย่างเด็ดขาด แต่ความจริงแล้วกลับเป็นไปได้ในทางตรงกันข้าม เพราะนั่นยิ่งทำให้เกิดการทำแท้งเถื่อนในสังคมเป็นวงกว้าง ส่งผลให้หญิงที่ทำแท้งไม่ปลอดภัย เกิดอาการแทรกซ้อนต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลจำนวนมาก และในหลายกรณีหญิงก็เสียชีวิตจากการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย ในหลายประเทศจึงยอมให้หญิงทำแท้งได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อป้องกันการทำแท้งเถื่อนที่ไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพหรือชีวิตของหญิง^๑

กฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งในสหราชอาณาจักร (The Abortion Act 1967)

ประเทศอังกฤษได้เปลี่ยนจาก The Medical Termination of Pregnancy Bill มาเป็น The Abortion Bill และเป็น Abortion Act 1967 ในที่สุด ซึ่งกำหนดไว้ว่าการทำแท้งจะไม่เป็นความผิด ถ้าเป็นการกระทำโดยแพทย์และกระทำในโรงพยาบาล เมื่อมีเหตุดังนี้

๑. การตั้งครรภ์เป็นการเสี่ยงชีวิตของมารดา หรือเสียหายต่อมารดาทั้งแง่ร่างกายหรือจิตใจ

๒. ก่อให้เกิดความเสียหาย ทารกซึ่งมีชีวิตอยู่แล้ว จะทนทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจ กลายเป็นคนปัญญาอ่อน อันเป็นอุปสรรคอย่างร้ายแรง โดยปกติการทำแท้งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากแพทย์สองคน

* บทความประจำเดือนเมษายน ๒๕๖๖

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ พีรพงษ์ คำประเสริฐและรุ่ง ศรีสมวงษ์, “มาตรการทางกฎหมายในการทำแท้งได้โดยชอบด้วยกฎหมายศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว,” MFU Conexio ปีที่ ๖, ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๑๒๑.

แต่ถ้าเป็นกรณีรีบด่วนและจำเป็น แพทย์เพียงคนเดียวก็อาจตัดสินใจไปได้ เมื่อมีเหตุที่อาจก่อความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจของมารดา และถือว่าแพทย์ไม่มีหน้าที่จะต้องทำแท้งให้ เว้นแต่ในกรณีที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่กายหรือจิตใจของมารดา

ร่างพระราชบัญญัติอนุญาตให้ทำแท้งโดยเหตุผลทางการแพทย์ (The Medical Termination of Pregnancy Bill หรือ Abortion Bill) ก่อนจะเป็นกฎหมายได้มีการถกเถียงกันมาก ได้เสนอเข้าสู่สภา โดยนาย David Steel สมาชิกสังกัดพรรค Liberal สาระสำคัญของกฎหมายในการเสนอร่างตอนแรก ที่ว่าแพทย์จะให้ความเห็นว่าควรจะให้มีการทำแท้งได้นั้น คนหนึ่งจะต้องเป็นแพทย์อาวุโสชั้น Consultant ซึ่งต่อมา Baroness Stock สมาชิกสภาสูงหรือสภาขุนนาง House of Lord เป็นสตรีสังกัดพรรค (Labour) เสนอขอให้ตัดแพทย์อาวุโสชั้นสูง (Consultant) เพราะแพทย์ชั้นนี้มีจำนวนน้อย โดยเฉพาะในชนบท แล้วออกจะเป็นการยากลำบากสำหรับสตรีผู้ประสงค์จะทำแท้ง เพื่อหาแพทย์ชั้นสูง Consultant ได้ ถ้าปล่อยให้ออกมาใช้บังคับ และกำหนดให้ต้องใช้แพทย์ชั้นสูง Consultant ถ้าหาไม่ได้ก็จะทำแท้งเอง หรือเข้าหาหมอเถื่อน ซึ่งเป็นอันตรายแก่หญิงมาก ในที่สุดการใช้แพทย์ชั้นสูง Consultant เป็นอันระงับไป พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำแท้ง Abortion Act จึงเพียงแต่กำหนดให้ใช้แพทย์สองคนเท่านั้น

กฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งที่เป็นความผิดอาญาของอังกฤษ มีบัญญัติในกฎหมายอื่น คือ The Offences Against The Person Act, ค.ศ. ๑๘๖๑ ซึ่งบัญญัติเป็นความผิดสำหรับหญิงผู้ทำแท้ง หรือผู้ที่ทำให้หญิงอื่นแท้ง โดยใช้ยาพิษก็ดี สิ่งซึ่งเป็นพิษก็ดี หรือใช้วัตถุอื่นใดๆ ก็ดี ด้วยเจตนาจะให้หญิงนั้นแท้ง โดยมีขอบด้วยกฎหมาย นอกจากคดีเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๘ คดีของ Aleek William Bourne เป็นเหตุให้สูตินรีเวชและผู้ที่มีชื่อเสียงพิจารณาถึงเรื่องอันตรายต่อชีวิตนั้นแค่ไหน เพียงใด การที่หญิงมีครรภ์ต้องทนทุกข์ทรมานด้านจิตใจหรือร่างกายเป็นอย่างยิ่งจากการตั้งครรภ์ ถือว่าเป็นกรณีที่หญิงตกอยู่ในภยันตรายได้

ใน ค.ศ. ๑๙๗๐ มีการทำแท้งประมาณ ๗,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ ราย แต่ขณะเดียวกันจะต้องมีการทำแท้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ ราย เป็นการยากที่แพทย์จะช่วยให้แท้งได้ เช่น หญิงมีครรภ์รู้สึกอึดอัดที่จะปรึกษาแพทย์ หรือแพทย์ไม่ยอมให้จำนวนที่แท้จริงแก่ทางราชการทราบ เพื่อปกปิดรายได้ที่ต้องเสียภาษี และนำมาในโรงพยาบาลที่มีสภาพที่เจ็บหนัก เนื่องจากแพทย์ที่ทำแท้งให้มีเครื่องมือแพทย์ไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือหญิงมีครรภ์เมื่อเกิดกรณีพลัดพลั้งในการทำแท้ง^๒

เงื่อนไขในการทำแท้งได้อย่างถูกกฎหมายตาม (The Abortion Act 1967)

๑. โดยสุจริต

^๒ ไฉไล ชุ่มฤทธิ์, “กฎหมายว่าด้วยการทำแท้ง,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓).

ความคิดเห็นที่เกิดขึ้นโดยสุจริตหมายความว่า หากแพทย์สองคนเชื่อว่าการทำแท้งมีประโยชน์ต่อผู้หญิงมากกว่าในด้านสุขภาพจิตและร่างกาย กระบวนการนี้จะทำให้การทำแท้งเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

๒. ความเสี่ยงต่อสุขภาพ

มาตรา ๑^๓ ของกฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งระบุไว้อย่างชัดเจนว่าการทำแท้งนั้นชอบด้วยกฎหมายหาก การยุติการตั้งครรภ์นั้นจำเป็นเพื่อป้องกันการบาดเจ็บอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจของหญิงที่ตั้งครรภ์ ซึ่งจากการศึกษาหลายชิ้นสรุปว่าการทำแท้งมีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตต่ำเมื่อเทียบกับการคลอดบุตร

๓. ปัจจัยทางสังคมและการเงิน

แพทย์สามารถอนุญาตให้ทำแท้งได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางสังคมและการเงินของผู้หญิง หากผู้หญิงสามารถยืนยันได้ว่าเธอไม่สามารถตั้งครรภ์ต่อไปได้ ประกอบกับสถานภาพทางสังคมของผู้หญิง เช่น ที่อยู่อาศัยก็อาจถูกนำมาพิจารณาด้วย^๔

กฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งในสหราชอาณาจักรในยุคปัจจุบัน

แม้ว่ากฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้ง ค.ศ. ๑๙๖๗ จะเป็นก้าวสำคัญสำหรับสิทธิเสรีภาพของสตรีในสหราชอาณาจักร แต่การอำนาจในการตัดสินใจบนเนื้อตัวร่างกายเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ยังคงอยู่ในมือของแพทย์มากกว่าตัวของผู้หญิงเอง

---

^๓ 1 Medical termination of pregnancy.

(1) Subject to the provisions of this section, a person shall not be guilty of an offence under the law relating to abortion when a pregnancy is terminated by a registered medical practitioner if two registered medical practitioners are of the opinion, formed in good faith-

(a) that the pregnancy has not exceeded its twenty-fourth week and that the continuance of the pregnancy would involve risk, greater than if the pregnancy were terminated, of injury to the physical or mental health of the pregnant woman or any existing children of her family; or

(b) that the termination is necessary to prevent grave permanent injury to the physical or mental health of the pregnant woman; or

(c) that the continuance of the pregnancy would involve risk to the life of the pregnant woman, greater than if the pregnancy were terminated; or

(d) that there is a substantial risk that if the child were born it would suffer from such physical or mental abnormalities as to be seriously handicapped.

^๔ Study Smarter. “Abortion Act 1967” . สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๖, จาก

<https://www.studysmarter.co.uk/explanations/history/modern-britain/abortion-act-1967/>

LAW for ASEAN
by the Office of the Council of State of Thailand

พระราชบัญญัติการทำแท้งอนุญาตให้หญิงทำแท้งได้ภายใต้ข้อกำหนดบางประการ แต่นั้นหมายความว่าผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ทุกคนไม่สามารถทำแท้งได้หากเพียงไม่ต้องการมีบุตร ซึ่งหมายความว่าการทำแท้งยังไม่ได้รับการลดทอนจากการเป็นอาชญากรรมอย่างสมบูรณ์ในสหราชอาณาจักรแม้ในยุคปัจจุบันก็ตาม^๕

*****

---

^๕ อังแล้ว เชียงอรที่ ๓